

संस्कृत/Sanskrit	वेदविभूषण द्वितीय वर्ष परीक्षा / Vedavibhushan Second Year बारहवीं / उत्तर मध्यमा - 2 / Class 12 th / Uttar Madhyama - 2	SET - A
------------------	--	---------

प्रश्न पत्र संख्या / Que. Paper No. : II/22-23/Sanskrit/

प्रतिष्ठान द्वारा भरा जाएगा / To be filled in by Pratishthan

अंकों का विवरण / Details of Marks			
विषय / Subject	पूर्णांक / Max. Marks	प्राप्तांक / Marks obtained	परीक्षक के हस्ताक्षर Sign. of examiner
संस्कृत / Sanskrit	100		

विषय - संस्कृत

वस्तुनिष्ठप्रश्नाः -

1 × 10 = 10

1. अधोनिर्दिष्टेषु ऋग्वेदीयब्राह्मणं किम् ?

(क) ताण्ड्यब्राह्मणम् (ख) कौषीतकीब्राह्मणम्

(ग) आर्षेयब्राह्मणम् (घ) गोपथब्राह्मणम्

2. रङ्गवर्णाः कति मात्रिकाः भवन्ति ?

(क) एकमात्रिक (ख) द्विमात्रिक

(ग) त्रिमात्रिक (घ) अर्धमात्रिक

3. याज्ञवल्क्यः कस्य शिष्यः ?

(क) वैशम्पायनस्य (ख) कात्यायनस्य

(ग) बादरायणस्य (घ) बोधायनस्य

4. यमाः कति भवन्ति ?

(क) श ष् स् ह् (ख) य् व् र् ल्

(ग) अ इ उ ऋ (घ) कुँ खुँ गुँ घुँ

5. छन्दश्शास्त्रे 'स' गणस्यान्तिमवर्णो भवति ।

(क) लघुः (ख) गुरुः

(ग) अर्धमात्रिकः (घ) केवलं सकारः

संस्कृत/Sanskrit	वेदविभूषण द्वितीय वर्ष परीक्षा / Vedavibhushan Second Year बारहवीं / उत्तर मध्यमा - 2 / Class 12 th / Uttar Madhyama - 2	SET - A
------------------	--	---------

6. 'परन्तप' इति विशेषणम् कस्य कृते प्रयुक्तम् -

(क) अर्जुनस्य	☐	(ख) श्रीकृष्णस्य	☐
(ग) दुर्योधनस्य	☐	(घ) भीमस्य	☐

7. शतसाहस्रीसंहिता कथ्यते ?

(क) महाभारतम्	☐	(ख) गीता	☐
(ग) रामायणम्	☐	(घ) पुराणम्	☐

8. 'अधिहरि' इत्यत्र कः समासः ?

(क) तत्पुरुषसमासः	☐	(ख) द्वन्द्वःसमासः	☐
(ग) द्विगुःसमासः	☐	(घ) अव्ययीभावसमासः	☐

9. पाणिनीयशिक्षायां कौ द्वौ पराश्रितौ वर्तते ?

(क) अनुस्वारानुनासिकौ	☐	(ख) अनुस्वारविसर्गौ	☐
(ग) रुत्वविसर्गौ	☐	(घ) जिह्वामूलीयोपध्मानीयौ	☐

10. "तत्पुरुषः" सूत्रमस्ति ।

(क) अधिकारसूत्रम्	☐	(ख) समाससूत्रम्	☐
(ग) सञ्ज्ञासूत्रम्	☐	(घ) निपातसूत्रम्	☐

रिक्तस्थानानां पूर्तिः करणीया

2 × 10 = 20

11. यजन्ते सात्त्विका ----- ।

----- तामसा जनः ॥

12. अव्ययं विभक्ति ----- ।

----- वचनेषु ॥

13. आत्मा बुद्ध्या ----- ।

----- मारुतम् ॥

14. अष्टौ स्थानानि ----- ।

----- तालु च ॥

संस्कृत/Sanskrit	वेदविभूषण द्वितीय वर्ष परीक्षा / Vedavibhushan Second Year बारहवीं / उत्तर मध्यमा - 2 / Class 12 th / Uttar Madhyama - 2	SET - A
------------------	--	---------

15. अथ शिक्षां ----- ।
----- लोकवेदयोः ॥
16. संवृतं मात्रिकं ----- ।
----- विवृताः स्मृताः ॥
17. मदनग्रहाय ----- ।
----- विगतो मम ॥
18. त्रिविधा भवति ----- ।
----- तां शृणु ॥
19. किरीटिनं ----- ।
----- द्युतिमप्रमेयम् ॥
20. यद्योकारः ----- ।
----- व्यक्तमूष्मणः ॥

सत्यम्/असत्यम् इति चिनुत

1 × 5 = 05

21. पञ्चमहाकाव्येषु कुमारसम्भवमहाकाव्यं द्वाविंशतिसर्गात्मकम् । -----
22. शाखां शाखां प्रति यदुच्यते तत्प्रातिशाख्यम् । -----
23. ऋचोऽर्धे तु द्विमात्रः स्यात् । -----
24. ननमयययुतेयं मालिनी भोगिलोकैः । -----
25. प्रायेणोभयपदार्थप्रधानो बहुव्रीहिः । -----

समुचितशब्दमेलनं कुरुत

1 × 5 = 05

26. छन्दः मुखम्
27. ज्योतिषम् पादौ
28. कल्पः श्रोत्रम्
29. व्याकरणम् नयनम्
30. निरुक्तः हस्तौ

संस्कृत/Sanskrit	वेदविभूषण द्वितीय वर्ष परीक्षा / Vedavibhushan Second Year बारहवीं / उत्तर मध्यमा - 2 / Class 12 th / Uttar Madhyama - 2	SET - A
------------------	--	---------

अतिलघूत्तरीयाः प्रश्नाः

2 × 10 = 20

31. श्रीमद्भागवद्गीतायाः सप्तदशाध्यायस्य नाम किम् ?

-----

32. महर्षिवेदव्यासस्यापरं नाम किम् ?

-----

33. के अयोगवाहाः ?

-----

34. रामायणे कति श्लोकाः सन्ति ?

-----

35. पाणिनीयशिक्षानुसारेण स्पर्शवर्णानां संख्या कति ?

-----

36. असंयुतस्य हकारस्य उच्चारणस्थानं किं भवति ?

संस्कृत/Sanskrit	वेदविभूषण द्वितीय वर्ष परीक्षा / Vedavibhushan Second Year बारहवीं / उत्तर मध्यमा - 2 / Class 12 th / Uttar Madhyama - 2	SET - A
------------------	--	---------

37. अनुस्वारयमानाञ्चोच्चारणस्थानं किम् ?

-----

38. जिह्वामूलीयानां नामानि लिखत ?

-----

39. अन्तःस्थवर्णैः संयुतस्य हकारस्य उच्चारणस्थानं किं भवति ?

-----

40. पूर्वपदप्रधानः कः समासः ?

लघूत्तरीयाः प्रश्नाः

3 × 5 = 15

41. कालिदासस्य कति रचनाः सन्ति ? के च ते ?

-----

42. तत्पुरुषसमासस्य भेदनिरूपणं कुरुत ?

संस्कृत/Sanskrit	वेदविभूषण द्वितीय वर्ष परीक्षा / Vedavibhushan Second Year बारहवीं / उत्तर मध्यमा - 2 / Class 12 th / Uttar Madhyama - 2	SET - A
------------------	--	---------

43. अधमपाठकस्य के के गुणाः भवन्ति ?

44. शिक्षावेदाङ्गस्य संहिताध्ययने प्रयोजनं त्रिषु वाक्येषु लिखत।

45. स्वरितस्वरे के-के गानस्वराः अन्तर्भवन्ति ?

दीर्घोत्तरीयाः प्रश्नाः

5 × 5 = 25

46. समासः कतिधा ? तेषां नामानि लिखत।

संस्कृत/Sanskrit	वेदविभूषण द्वितीय वर्ष परीक्षा / Vedavibhushan Second Year बारहवीं / उत्तर मध्यमा - 2 / Class 12 th / Uttar Madhyama - 2	SET - A
------------------	--	---------

-----

47. 'रघु-कौत्संवादं' सरलसंस्कृतभाषया स्वकीयैः पञ्च वाक्यैः विशदयत।

-----

48. पाणिनीयशिक्षानुसारेण शब्दानां पञ्च विभागाः के-के ? तेषां नामानि लिखत ?

-----

49. "संस्कृतभाषायाः वैशिष्ट्यम्" इति शीर्षकम् अवलम्ब्य स्वीयान् विचारान् प्रकटयत।

संस्कृत/Sanskrit	वेदविभूषण द्वितीय वर्ष परीक्षा / Vedavibhushan Second Year बारहवीं / उत्तर मध्यमा - 2 / Class 12 th / Uttar Madhyama - 2	SET - A
------------------	--	---------

-----

50. पुराणानि कति भवन्ति ? तेषां नामानि लिखत।

Question_Paper_22-23